Telegrammid. Telegrahwi sõnumite maks on kahesugune: a) põhjustaks, b) maks iga sõna eest. Põhjustaks terwel Wenemaal on 15 kop. Maks iga üksiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igasse Europa-Wene maa kohta ja Kaukasasse 5 kop. 3) Asia-Wenemaale 10 kop.

Stempelmargid. 80-ne kopikaline stempelmark tuleb panna: wolikirjade, sündimise-, ristimise-, laulatuse- ja surnutähtede peale, siis ka palwe- ja kaebtusekirjade peale igasse kohtusse. Wastuse tarwis tuleb weel teine mark à 80 kop. palwekirjale juurde panna.

Kwitungide peale, mis üle 5 rbl. lähewad, on 5 kopikaline stempelmark panna, millest kwiteerija oma nime läbi kirjutab.

Tagasiwaade.

Paari kuu pärast wajub ka aast 1900 ajamerde ja 20-nes aastasada algab, nagu seda meile õpetatud mehed seletawad, ehk kül „Eesti rahwa kasuline kalender" juba minewal aastal wana aastasaja lõpetas ja aasta 1900-ga uue alustas. Kõige tähtsam ajalooline sündmus, mis aastal 1899 algas, on Transwaali sõda Lõuna-Afwrikas, kahe wäikese wabariigi ja ühe kõige suurema ja rikkama maailma riigi — Inglismaa wahel. Kolmesaja miljoniline riik wõitleb kolmesaja tuhandelise rahwaga elu ja surma peale. Esimene püüab omale maailma kõige rikkamaid kulla- ja teemandikaewandust ja teine kaitseb oma wabadust ja politikalist iseseiswust. 9. oktobril 1899 aastal ühendasiwad endid Transwaal ja Oranje — boeride riigid — ühiseks wõitlemiseks oma ühise waenlase wastu. Maksab ehk kül selle suure wõitluse järkusid, millest kõik haritud maailma rahwad nii elawalt oma kaastundmustega osa wõtawad, weel kord waimu silma eest mööda minna lasta. 10. oktobril reisis

Inglismaa saadik Pretooriast ära ja 11. oktobril pärast lõunat kell 5 algas sõda ja boeride wäehulgad sammusiwad üle piiri Natalisse, inglise walitsuse al olewa maale. Inglased taganesiwad eest ja jätsiwad mõned linnad boeride kätte, ies ühe inglis soomusraudtee rongi ära rikkusiwad. Inglis kindral Symons langeb. Wõit kaalub kord inglaste, kord boeride poole, kunni wiimaks boerid 24. oktobril Ladysmithi linna ümber piirawad ja 30. oktobril 1200 inglast wangi wõtawad, ühes 6 suurtükki. 14. oktobril wõitsiwad boerid Kapmaa asutuses Kolesberi linna ära. Inglaste käsi käib nüüd wäga halwaste. Nad lüüakse igal pool tagasi. 15. nowembril langeb wangi 120 inglast, 10. detsembril 900 inglast. 11. detsembril langeb inglis kindral Wanchope 500 mehega. 15. detsembril lõiwad boerid inglis kindrali Buller'it rängaste. 1100 inglast langes Kolenso juures; 300 meest wõtsiwad boerid wangi, nendega ühes ka 11 suurtükki. Selle õnnetu lõögi järele saadab inglis walitsus omad kõige paremad kindralid, Roberts'i ja Kitchener'i sõjaplatsile ja nendega ühes määratu suur sõjawägi. Juba hakkawad boerid inglis piirilt ja pinnalt taganema. 3. januaril wõitsiwad boerid terwe inglis moonawoori ära. Ladysmith'i linna juures algab kange wõitlemine. Inglased püüawad linnast wälja tulla, kuid kõik waew asjata, boerid lööwad nad ikka ja ikka jälle tagasi. Suured inglis wäehulgad (40 tuhat soldatit) kindral Warren'i ja Buller'i al püüawad Ladysmithi linna wabastada, saawad aga Spionkopi juures nii armetult lüüa, et 1700 inglast langes ja teised üle Tugela jõe minema lihutati. Inglased nägiwad ära, et hommiku poolt wõimata on

Eesti rahwa Kasuline Kalender 1901, lk. 20